

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології

Кафедра теорії і практики англійської мови та прикладної лінгвістики

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра іноземних мов

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ”

Кафедра індосвропейських мов

***“Сучасні проблеми германського та романського
мовознавства”***

Матеріали

***третьої Всеукраїнської науково-практичної
заочної конференції***

Рівне

2015

ББК 81.0
С 91
УДК 81

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства: Матеріали третьої Всеукраїнської науково-практичної заочної конференції, 23-24 квітня 2015 року, Рівне. – 263, [2]с.

До збірника увійшли матеріали третьої Всеукраїнської науково-практичної заочної конференції “Сучасні проблеми германського та романського мовознавства”, присвячені актуальним напрямкам досліджень у галузі філології та методики викладання мов.

Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, дослідників, лінгвістів, аспірантів, пошукувачів, викладачів та студентів вищих мовних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і практики англійської мови та прикладної лінгвістики (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступники головного редактора:

Бігунова Світозара Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Деменчук Олег Володимирович – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет)

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор Рівненського державного гуманітарного університету

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету іноземної філології (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ковальчук Інна В'ячеславівна – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри індоевропейських мов (Національний університет “Острозька академія”);

Губіна Алла Михайлівна – кандидат психологічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри іноземних мов (Луцький національний технічний університет);

Воробйова Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Калініченко Михайло Михайлович – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет)

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 8 від 28.03.2015 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

Т.М.Білоус

Рівне

ПРОЦЕСИ ОПТИМІЗАЦІЇ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ЯК ОСОБЛИВОЇ ФОРМИ СОЦІАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО ДІАЛОГУ КУЛЬТУР

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Інтеграційні процеси в світі, перехід від біполярної до поліполярної співпраці, від діалогу до полілогу культур, зростання академічної мобільності молоді вимагають бажання зрозуміти партнера, та, передусім, передбачають готовність опанувати його мову й культуру.

Існують сподівання, що ХХІ століття стане століттям взаєморозуміння, співпраці без етнічних, расових і культурних бар'єрів. Подолання цих бар'єрів залежить від бажання та здатності людей вирішувати міжетнічні та міжкультурні конфлікти. Це стає можливим на основі розуміння та поваги до соціокультурних відмінностей народів світу і практичного здійснення основоположних принципів міжкультурної комунікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальність дослідження процесів міжкультурної комунікації привертає увагу вчених – представників різних сфер знань. Відзначається, що міжкультурна комунікація є багатоаспектним феноменом, який досліджується з різних позицій. Суттєве теоретико-методологічне значення мають праці з філософії, соціології, культурології, етнології, етнографії і лінгвістики. Проведені дослідження сприяють розумінню цілісності та комплексності міжкультурного спілкування і взаємозв'язку мовних та соціокультурних явищ.

Слід зазначити, що проблеми навчання міжкультурного спілкування у різних аспектах досліджувало багато вітчизняних і зарубіжних учених (Н. Ф. Бориско, Н. Д. Гальскова, О. О. Коломінова, О. Л. Красковська, Ю. І. Пассов, В. В. Сафонова, Н. К. Скляренко, О. Б. Тарнопольський, С. Г.

Тер-Мінасова, В. П. Фурманова, D. Buttjes, M. Byram, C. Kramch, J. Roche та ін.).

Слід зазначити, що термін “міжкультурна комунікація” певною мірою співвідноситься з поняттям “діалог культур”. Найбільш повний аналіз цього явища подано в працях М.Бахтіна, В. Біблера, М.Бубера.

Метою та завданнями статті є визначення сутності та особливостей міжкультурної комунікації як особливої форми соціальної взаємодії в контексті сучасного діалогу культур.

Виклад основного матеріалу дослідження. Міжкультурна комунікація є однією з форм соціальної комунікації, специфіка якої полягає в тому, що вона відбувається в міжкультурному контексті. Міжкультурна комунікація як взаємодія представників різних культур здійснюється в таких формах: 1) безпосередній контакт представників різних культур; 2) опосередкована комунікація (через перекладача або за допомогою телефону чи комп’ютера); 3) через тексти на різних носіях (паперових, електронних, аудіо- та відеопристроях), завдяки яким люди вивчають особливості іншої культури. Для прямої форми міжкультурної комунікації характерним є те, що інформація безпосередньо надходить від відправника до одержувача та навпаки; отже, зворотний зв’язок є обов’язковою умовою, що забезпечує саму комунікацію. У разі опосередкованої міжкультурної комунікації зменшується можливість використання певних видів невербальних засобів комунікації.

Виникнення психологічних ускладнень під час міжкультурної комунікації зумовлене, насамперед, тим, що представники різних культур мають відмінності у світогляді, ціннісних орієнтаціях, комунікативному стилі, особистісних характеристиках, а також різний життєвий досвід здійснення міжкультурної комунікації. Це пов’язано з тим, що схеми комунікативної поведінки, притаманні своїй культурі, людина використовує для інтерпретації комунікативних дій представника іншої культури. Наслідком є непорозуміння, після чого в результаті невдалих міжкультурних

контактів у неї можуть сформуватись національні стереотипи і навіть упередження стосовно іншої культури. Така людина в майбутньому відчуватиме страх перед міжкультурною комунікацією й уникатиме безпосередніх контактів з представниками іншої культури. Отже, психологічні проблеми зменшують об'єктивність у сприйнятті міжкультурних ситуацій.

Основною умовою досягнення взаєморозуміння і взаємодії між представниками різних культур є міжкультурна толерантність. Ґрунтуючись на наукових дослідженнях учених і власному педагогічному досвіді, нами виокремлено такі ознаки прояву толерантності, які впливають на результат міжкультурної комунікації: відкритість особистості до сприймання інших поглядів, думок, точок зору тощо, що зумовлюється зацікавленням ставленням до «Іншого» й прагненням пізнати його світосприймання; повага до цінностей іншої культури, позицій її носіїв (світоглядних, релігійних, політичних тощо); доброзичливе й емпатійне ставлення до представників інших культур; прагнення до взаєморозуміння та взаємодії з урахуванням культурних розбіжностей у поєднанні з активністю, спрямованою на реалізацію цих намірів. Слід зазначити, що сформованість міжкультурної толерантності виявляється в упевненості особистості у власній позиції, здатності її довести, що свідчить про глибокі знання рідної культури й усвідомлення своєї національної належності.

Можна зробити **висновок**, що міжкультурна комунікація є підґрунтям для соціокультурних змін і як соціальний феномен характеризується багатоякісністю та динамічністю, а культурні контакти набувають різноманітних вимірів і знаходять свій вираз у взаємовпливі, синтезі, додатковості, діалозі. Міжкультурна комунікація є індикатором розвитку культури, вона розкриває її здатність до сприйняття іншокультурних елементів на основі нових для певного соціокультурного організму форм; демонструє здатність транслювати свої цінності в інші культури. Вона закріплює у вигляді символів, знаків та мовного вираження культурне і

суспільне значення, створює семіотичний простір, який забезпечує взаємопроникнення і відкритість культур та є умовою свідомої діяльності людей та їх взаємодії. Важливе значення при цьому має символічна форма міжкультурної комунікації, яка є механізмом пам'яті культури.

Перспективи подальших наукових розвідок. Перспективними проблемами в плані подальших наукових досліджень є вивчення стратегій входження сучасного українського суспільства в процес глобалізації та вивчення методології навчання міжкультурної комунікації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аксьонова В.І. Міжкультурна комунікація як процес глобалізованого соціуму / В.І.Аксьонова // Гілея: науковий вісник: [зб. наук. пр.] – К.: Вид-во УАН ТОВ «НВП» «ВІР», 2012. – Вип. № 60.

2. Библер, В. С. Культура. Диалог культур (опыт определения) / В. С. Библер // Вопросы философии. – 1989. – № 6. – С. 31–43.

3. Демериева, Ю. Ю. Научно-художественная концепция диалога культур / Ю. Ю. Демериева // Язык и культура : материалы первой междунар. конф. – К. : Упр. ин-т междунар. отношений при Киевс. ун-те им. Т. Шевченко, 1992. – С. 20–25.

4. Куницына В. Н. Межличностное общение: учеб. для вузов / В. Н. Куницына, Н. В. Казаринова, В. М. Погольша. — СПб. : Питер, 2001. – 544 с.

5. Леонтович О. А. Русские и американцы: парадоксы межкультурного общения: монография / О. А. Леонтович. – Волгоград : Перемена, 2002. – 435 с.

6. Пассов Е. И. Иноязычная культура как содержание иноязычного образования / Е. И. Пассов // Мир русского слова. – 2001. – № 3. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.spbmirs.ru/magazine/130.html>

7. Byram M. Teaching and assessing intercultural communicative competence / M. Byram. – Clevedon : Multilingual Matters LTD, 1997. – 121 p.

Процеси оптимізації міжкультурної комунікації як особливої форми соціальної взаємодії в контексті сучасного діалогу культур

У статті аналізується сучасний стан проблем міжкультурної комунікації як особливої форми соціальної взаємодії в умовах сучасного діалогу культур.

Ключові слова: міжкультурна комунікація, діалог культур, соціальна взаємодія.

Процессы оптимизации межкультурной коммуникации как особенной формы социального взаимодействия в контексте современного диалога культур

В статье анализируется современное состояние проблем межкультурной коммуникации как особенной формы социального взаимодействия в условиях современного диалога культур.

Ключевые слова: межкультурная коммуникация, диалог культур, социальное взаимодействие.

Optimization processes of the cross-cultural communication as a special form of the social interaction in the modern dialogue of cultures context

The article deals with the modern state of the problems of cross-cultural communication as a special form of the social interaction in the modern dialogue of cultures dialogue.

Key-words: cross-cultural communication, dialogue of cultures, social interaction.

УДК 811.111:81

І.Г. Войтенко

м. Луцьк

МОВЛЕННЄВО-ЕТИКЕТНИЙ СТЕРЕОТИП У АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ТА ЕКОНОМІЧНОМУ ДИСКУРСІ

Суспільство продукує певні стандартизовані норми соціальної поведінки (у тому числі і мовленнєвої), які визначаються уявленнями про стереотипи

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Бігунова С. А., Зубілевич М. І.

The Non-Verbal and Verbal Components of Etiquette
in Virtual Communication 6

Білоус Т. М.

Процеси оптимізації міжкультурної комунікації як особливої форми
соціальної взаємодії в контексті сучасного діалогу культур 13

Войтенко І. Г.

Мовленнєво-етикетний стереотип у англomовному політичному
та економічному дискурсі 17

Воробйова Л. М.

Семантика слова: психолінгвістичний аспект 23

Ногачевська І. О.

Проблема мовної особистості у контексті творчої діяльності 31

Романюк С. К.

Мовленнєвий вплив як прагмалінгвістична проблема 37

Самборська І. М.

Изучение семантики слова: когнитивно-прагматический аспект 44

СЕКЦІЯ 2. ТРАДИЦІЙНІ ТА НОВІТНІ АСПЕКТИ ЛІНГВІСТИЧНИХ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Бігунов Д. О.

Конфлікт у художньому дискурсі 49

Валько О. В.

Тлумачення терміну “емфаза” у мовознавчих студіях 53

Верьовкіна О. Є.

Коментар автора в оповіданнях Р.Дала 57

Вєтрова І. М.

Лексико-семантичне поле “рух” в англійській та
українській мовах 63

Вовчук Н. І.

Коннотативність поетических новообразований 67

Воробйова І. А.

Способи утворення оказіональних антропонімів у романах
Террі Пратчетта 72

Дзюман І. І.

Проблема системного вивчення ідіоматичних виразів 78

Івашкевич Е. Е.

Особливості перекладу О.Логвиненком роману Дж.Д.Селінджера
із використанням стратегії «суто авторський переклад» 82

Касаткіна-Кубишкіна О. В.

До питання структурно-семантичних та граматичних особливостей фразеологічних одиниць з колірним компонентом..... 88

Корженевська О. В.

Комунікативно-прагматичні аспекти вивчення юридичних текстів..... 92

Мороз Л. В., Кисляк О. В.

Значення творчості Романа Бжеського для розвитку сучасного історичного процесу в Україні 99

Мороз Л. В., Шкода Н. В.

Сюжетно – композиційні новації – провідний чинник жанрового розвитку художніх життєписів..... 103

Приходько В. Б.

Інтертекстуальність та переклад 107

Сербіна Т. Г.

Народна афористика в газеті як елемент мовної гри 111

СЕКЦІЯ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Антоненко Н. Є.

Listening: Problems and Solutions 118

Антюхова Н. І.

До проблеми становлення творчого потенціалу майбутнього вчителя іноземних мов 124

Богачик М. С.

Системотвірні чинники процесу засвоєння англійських комп'ютерних неологізмів студентами педагогічного університету 140

Бойко Н. Г.

Використання пісенного матеріалу у формуванні комунікативної компетенції школярів на уроках іноземної мови..... 144

Джава Н. А.

Gruppenlesen mit vier Strategien – reziprokes Lernen und Lehren 151

Зубілевич М. І., Бігунова С. А.

Природа виникнення та класифікація порушень граматичної правильності англійської писемної комунікації 154

Кіндрат Н. П.

Використання можливостей інтернету при дистанційному навчанні..... 158

Кочубей О. С.

Запровадження компетентнісного підходу у підготовці фахівців з вищою освітою..... 165

Моргачова І. В.

До проблеми становлення професійної компетентності майбутніх юристів..... 174

Мороз Л. В.

Polemik: Bildung gegen Ausbildung..... 180

Мороз Л. В., Новосад Н. І.	
Die Stunde der Individualität in der Pädagogik.....	186
Мороз Л. М.	
Педагогічна інтерпретація філософії виховання німецькими просвітниками.....	190
Перішко І. В.	
Аспекти необхідності підготовки майбутніх маркетологів до іншомовного спілкування для туристичної діяльності.....	193
Трофімчук В. М., Дуброва А. С.	
Раціональне використання рідної мови під час навчання іноземної.....	197
Федоришин О. П.	
Формування позитивної мотивації до вивчення іноземної мови на початковому етапі.....	200

СЕКЦІЯ 4. ЗІСТАВНА ЕТНОЛІНГВІСТИКА ТА ТЕРМІНОЛОГІЯ В АСПЕКТІ МОВНИХ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНИХ КАРТИН СВІТУ

Байло Ю. В.	
Транстермінологізація англійських термінів військової справи.....	204
Деменчук О. В.	
Perception Vocabulary in English, Polish and Ukrainian: a Cognitive-Onomasiological Approach.....	206
Замашна С. М.	
Особливості комунікативної поведінки англійського й українського народів.....	215
Івашкевич Е. З.	
The Structure of Social Intellect of the Person.....	222
Калініченко М. М.	
Творчість Емілі Дікінсон в дискурсі популярної жіночої літератури Сполучених Штатів першої половини ХІХ сторіччя.....	225
Константинова О. В.	
Двокомпонентні термінологічні словосполучення англійської термінології оподаткування.....	227
Михальчук Н. О., Чала Ю. М.	
Особливості впливу французьких запозичень на динаміку лексичної системи англійської мови.....	233
Ярута Н. П.	
Особливості нових лінгвістично-політичних досліджень в Україні.....	248
Яцюрик А. О.	
The study of productive or “problem” thinking.....	256
ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ.....	260